

РЕШЕНИЕ

№ 15

гр. Стара Загора, 11.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, II ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Румяна Б. Пенева

Членове: Иванела Ат. Караджова
Трифон Ив. Минчев

при участието на секретаря Стойка Ив. Нанева
като разгледа докладваното от Иванела Ат. Караджова Въззивно търговско дело № 20225501000503 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на ЗД „Е.“ АД против решение № 50/29.06.2022г. постановено по гр.д. № 170/2021г. по описа на РС – гр.Г., с което застрахователното дружество е осъдено да заплати на въззиваемите сумите от по 15 000 лв. на всеки един от тях, представляващи обезщетение за причинени на всеки от тях неимуществени вреди – душевни болки и страдания, заради смъртта на внука им Н.Р.Т., починал в резултат на ПТП, настъпило на 31.12.2016г., причинено виновно от Е.Н.Т., при управление на застрахован при ЗД „Е.“ АД лек автомобил „Фиат Стило“ с рег. № СТ 4912 ВК, ведно със законната лихва върху присъдената на всеки от ищите сума, считано от 14.02.2020г. до окончателното им изплащане. С оглед изхода на спора са присъдени и разноските по делото за адвокатско възнаграждение и държавна такса, като застрахователното дружество е осъдено да ги заплати.

Във въззивната жалба са наведени подробни оплаквания за незаконосъобразност и необоснованост на обжалвания съдебен акт. Изложени са подробни доводи и съображения. Цитирана е съдебна практика, по отношение на която се твърди, че обжалваното решение е постановено в

противоречие с установената съдебна практика. Направено е искане да се отмени решението и се постанови друго, с което изцяло да се отхвърлят претенциите на ищите, като неоснователни.

В законния срок е постъпил писмен отговор от страна на двамата въззиваеми чрез пълномощника адв.З., в който са изложени подробни доводи и съображения и е взето становище по направените във въззивната жалба оплаквания. Направено е искане да се потвърди обжалваното решение и се остави без уважение жалбата на застрахователното дружество.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, намира за установено следното:

Страните не спорят, че на 31.12.2016г. около 13:20 часа по път П1-554, в землището на гр. С., в посока към гр. Г. при дневна светлина, снеговалеж и по заснежен хоризонтален прав асфалтов участък от платно за двупосочно движение, със скорост около 54 км/ч се движил л.а. „Фиат Сило“, с рег. № СТ 4912 ВК, управляван от водача Е.Н.Т., с ЕГН: *****. В автомобила пътували и К.П.К. (на задната дясна седалка) и Н.Р.Т. (на предната дясна седалка). При км.55+600 л.а. „Фиат Сило“ загубил напречна устойчивост, излязъл от контрола на водача и със странично плъзгане навлязъл в лентата за насрещно движение в момент, когато по нея приближавал движещият се в посока към гр. Свиленград със скорост около 70.8 км/ч т.а. - влекач марка „Мерцедес Бенц“. модел „375.40“, с рег. № 31 АНР 26, с прикачено към него полуремарке марка „FRUEHAUF“, модел „CAi“, с рег. № 31 У 2866, управляван от турския гражданин Сайт Токай. При така създамата се ситуация възникнал удар между двете МПС в лентата за движение на товарния автомобил, като дясната странична част на л.а. „Фиат“ контактувала с предна лява челна и лява странична част на т.а. „Мерцедес Бенц“ с прикачено към него полуремарке. От техническа гледна точка причина за възникване на процесното ПТП от 31.12.2016г. е неконтролируемото движение на л.а. „Фиат Сило“. с рег. № СТ 4912 ВК, изразяващо се в загуба на напречната му устойчивост и навлизането му в лентата за насрещно движение в момент, когато в участъка е имало насрещно движение на автомобили. Вследствие на произшествието водачът на лекия автомобил Е.Н.Т. е получил телесни увреждания, а пътуващите в автомобила К.П.К. и Н.Р.Т. - внук на доверител ката ми, са починали.

От Препис-извлечение от акт за смърт от 27.01.2017г., издаден от Община С. въз основа на акт за смърт №1 от 05.01.2017г. съставен в гр. С., е видно, че Н.Р.Т. е починал на 31.12.2016г. От приложеното Удостоверение за съпруг/а и родствени връзки с изх. №1 от 05.01.2017г., издадено от Община С., е видно, че ищите Н. К. И. и Д. Д. И. са баща и майка на Д.Д.Р. и дядо и баба на починалия Н.Р.Т. (Н.Т. е син на Д.Р.).

За станалото ПТП са образувани пр.пр. №14/2017г. по описа на ОП - Х. и ДП №532/2016г. по описа на РУ на МВР - Харманли. За извършеното деяние виновният водач Е.Н.Т. е предаден на съд. като е образувано НОХД №674/2019г. по описа на ОС - Х.. Производството се развило по реда на Глава двадесет и седма от НПК, и по[1]конкретно — чл.371, т.2 от НПК - съкратено съдебно следствие, при което подсъдимият признал изцяло фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт. С влязла в законна сила Присъда №16 от 19.06.2020г. постановена по НОХД №674/2019г. по описа на ОС - Х., потвърдена с Решение №260047 от 18.11.2020г., постановено по ВНОХД №353/2020г. по описа на Апелативен съд - П., и с Решение №61 от 09.04.2021г., постановено по КНД №139/2021г. по описа на ВКС, I НО, подсъдимият Е.Т. бе признат за виновен в това, че на 31.12.2016г., в землището на гр. С., обл. Х., на път Ш-554, км.55+600, при управление на МПС - л.а. „Фиат Стило“, с рег. № СТ 4912 ВК, нарушил правилата за движение, посочени в чл.20, ал.2, изр.1 от ЗДвП - „Водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие“, и по непредпазливост причинил смъртта на повече от едно лице. а именно смъртта на две лица - К.П.К. и Н.Р.Т., поради което на основание чл.343, ал.3. б. „б“, предл.1, вр. с чл.342, ал.1 и чл.54, вр. с чл.58а, ал.1 от НК, подсъдимият е осъден на четири години „Лишаване от свобода“. На основание чл.343г, вр. с чл.343, ал.3, б. „б“. предл. 1. вр. с чл.342. ал. 1, вр. с чл.37, ал. 1. т.7 от НК подсъдимият Е.Т. бил лишен и от право да управлява МПС за срок от седем години, считано от влизане на присъдата в сила.

Не се оспорва, че към датата на ПТП за л.а. „Фиат Стило“, с рег. № СТ

4912 ВК, управляван от виновния водач Е.Н.Т., е имало сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите в „З. Е.“ АД по застрахователна полица № BG/07/116003147146, валидна от 13.12.2016г. до 12.12.2017г. (прекратена на 27.03.2017г.).

С оглед обезщетяване на претърпените неимуществени вреди ищците предявили писмени претенции за изплащане на обезщетение пред ответника, получени на 14.02.2020г. (видно от Известие за доставяне № ИД PS 6000 01Н1ОІ С). Молбите на ищците са регистрирани с рег. № 1200 от 14.02.2020г. и рег. № 1200 от 14.02.2020 г.

С писмо с изх. №1201/1/04.03.2020г. писмо с изх. №1200/1/04.03.2020 г. „З. Е.“ АД е уведомило ищците, че счита, че не е налице правно основание за изплащане на застрахователно обезщетение.

От заключението на назначената по делото автотехническа експертиза се установява, че в протокола за оглед е отразено положението на труп в л.а.Фиат Стило. Трупът е бил с травматично ампутирана дясна подбедрица. По късно е установено, че това е трупът на Н.Р.Т.. В материалите по делото не са приложени всички материали от изследването на иззетите проби от отделните седалки. По време на огледа е установено, че облегалката на предна дясна седалка е отделена от автомобила. Освен това цялата дясна половина на автомобила е напълно разрушена, но краката на трупа са били към арматурното табло на автомобила.

От наличните материали може да се предположи, че Н.Р. преди ударът е пътувал на предна дясна седалка в л.а.Фиат Стило, а по време на удара тялото му е било отхвърлено назад към задна дясна седалка и по този начин главата е достигнала до задна дясна седалка.

Леките автомобили Фиат Стило, фабрично са оборудвани с троточкови, раменнобедрени, инерционни обезопасителни колани на всички места.

Деформациите на предна дясна странична част на л.а.Фиат Стило са онагледени на приложените копия на снимки на л. 16 и 17 от делото. Снимките са направени по време на огледа на местопроизшествието, преди автомобилът да е бил преместван по какъвто и да е начин.

Дясната част на автомобила е разрушена напълно. Деформациите на автомобила по вид и степен, по абсолютно категоричен начин показват, че в

конкретния случай, за получаване на смъртоносните увреждания, не е имало никакво значение дали пътниците на предна и задна дясна седалки са използвали обезопасителен колан.

От заключението на назначената по делото комплексна автотехническа и съдебномедицинска експертиза се установява, че на 31.12.2016г около 13,20ч по път Ш-554,в землището на гр.С. в посока към гр.Г. при дневна светлина ,снеговалеж и по заснежен хоризонтален прав асфалтов участък от платно за двупосочно движение,със скорост около 54 км/ч се е движел ЛА,?Фиат Стило” е РЕГ № СТ 4912 ВК,управляван от водача Е.Н.Т..В автомобила,освен водача пътували и Н.Р.Т./на предната дясна седалка/ и К.П.К./на задната дясна седалка /.При км.55+600 ЛА „Фиат Стило „ загубил напречна устойчивост, а водача-контрол над него ,започнал странично да се плъзга,така навлязъл в лентата за насрещно движение в момент,когато по нея приближавал движещият се в посока към гр.Свиленград влекач марка „Мерцедес Бенц”модел" 375.40" е РЕТ № 31АНR26, е прикачено към него полуремарке. В платното на влекача се получил конфликтен удар между двете МПС.В следствие на така описаното ПТП водачът на ЛА Е.Н.Т. получил телесни увреждания,а возещите се на предната и задна дясна седалка-Н.Р.Т. и К.П.К. загинали от тежките несъвместими с живота наранявания.

В протокола за оглед на местопроизшествие е отразено лекият автомобил с тотално деформирана дясна част. На задната седалка,в десния край се наблюдава труп на мъж,разположен напречно по очи.Главата на трупа е насочена назад към багажника на автомобила, а краката напред към таблото на автомобила,като десният крак на трупа липсва от глезена на долу.Главата на трупа е забита в облегалката на задната седалка в лявата ѝ част. ..."По късно е установено, че това е трупът на Н.Р.Т.. В материалите по делото не са приложени всички материали от изследването на иззетите проби от отделните седалки. По време на огледа е установено, че облегалката на предна дясна седалка е отделена от автомобила. Освен това цялата дясна половина на автомобила е напълно разрушена, но краката на трупа са били към арматурното табло на автомобила.

От наличните материали може да се предположи, че Н.Р. преди ударът е пътувал на предна дясна седалка в л.а.Фиат Стило, а по време на удара

тялото му е било отхвърлено назад към задна дясна седалка и по този начин главата е достигнала до задна дясна седалка.

Леките автомобили Фиат Стило, фабрично са оборудвани с триточкови, раменнобедрени, инерционни обезопасителни колани на всички места.

Деформациите на предна дясна странична част на л.а. Фиат Стило са онагледени на приложените копия на снимки на л. 16 и 17 от делото. Снимките са направени по време на огледа на местопроизшествието, преди автомобилът да е бил преместван по какъвто и да е начин.

От заключението на назначената по делото комплексна съдебномедицинска и автотехническа експертиза се установява, че съгласно деформациите на л.а. Фиат, описани в протокола за оглед на ПТП и протокола за оглед на веществени доказателства и снимковия материал, приложен към делото е видно, че автомобила е с напълно разрушена дясна странична част, а облегалката на предната дясна седалка е отделена от автомобила.

В материалите, приложени по делото има обективни данни, че пострадалият Н.Т. е бил с поставен обезопасителен колан в момента на възникване на ПТП.

Предназначението на предпазния колан е да задържи човешкото тяло на седалката при отхвърляне на тялото напред от инерцията по време удар на МПС отпред - челен или близко до челен. Правилно поставения предпазен колан разпределя силите на внезапното забавяне на тялото върху по-големи и по-здрави негови части, като гърдите, бедрата и раменете. Коланът няма възпиращо действие при движение на тялото встрани.

В конкретното ПТП, в резултат на първоначалния удар между дясната странична задна част на л.а. Фиат и челна лява и странична лява част на товарния автомобил, тялото на пострадалия се е изместило встрани надясно и назад.

От заключението на назначената по делото съдебномедицинска и автотехническа експертиза се установява, че след анализ на може да се направи извода, че непосредствено преди ПТП, пострадалият Н.Р.Т. е заемал предна дясна седалка. В резултат на удара, настъпил в дясна странична част на л.а. Фиат, в резултат на настъпилите деформации по купето, отделянето на предна дясна облегалка и в резултат на движението на автомобила след удара,

тялото му е отхвърлено назад и се е установило така, както е описано в протокола за оглед. При конкретното ПТП, в резултат на първоначалния удар между дясната странична задна част на л.а. Фиат и челна лява и странична лява част на товарния автомобил, тялото на пострадалия се е изместило встрани надясно и назад.

В хода на производството пред първата инстанция са събрани гласни доказателства като на осн.чл.272 ГПК настоящата инстанция препраща към мотивите на първоинстанционното решение.

При така установеното от фактическа страна, могат да се направят следните правни изводи:

За да се ангажира отговорността на застрахователя по чл. 432, ал. 1 от КЗ, е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка "Гражданска отговорност", между прекия причинител на вредата и застрахователя, при спазване на изискванията на чл. 380 КЗ.

В случая не се спори, че към датата на ПТП за л.а. „Фиат Сило“, с рег. № СТ 4912 ВК, управляван от виновния водач Е.Н.Т., е имало сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите в „З. Е.“ АД по застрахователна полица № BG/07/116003147146, валидна от 13.12.2016г. до 12.12.2017г. (прекратена на 27.03.2017г.).

Съдът намира, че следва да приложи законовата разпоредба на чл. 498, ал. 3 КЗ, която обвързва допустимостта на прекия иск от наличието на започната процедура по доброволно уреждане на отношенията между пострадалия при ПТП и застрахователя по задължителна застраховка "ГО на автомобилистите" и изтичането на тримесечен срок от предявяването на претенцията пред застрахователя или пред негов представител. Касае се за рекламационен срок, въведен от законодателя с новия КЗ, с цел предотвратяване или намаляване на съдебните производства по този вид спорове. Следователно, изтичането на рекламационния срок е предпоставка за възникването на самото право на пряк иск на увреденото лице срещу застрахователя на ГО на автомобилистите.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 380 от КЗ, ищите са предявили писмени претенции за изплащане на застрахователно обезщетение пред

ответника, получени на 14.02.2020 г.

С писмо с изх. №1201/1/04.03.2020г. писмо с изх. №1200/1/04.03.2020 г. „З. Е.“ АД е уведомило ищците, че счита, че не е налице правно основание за изплащане на застрахователно обезщетение. Предвид изискванията на чл.432, вр. с чл.380 от КЗ, е отправена до ответното дружество писмена застрахователна претенция за изплащане на обезщетение за неимуществени вреди.

На следващо място следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител - застрахован спрямо увредения за обезщетяване на причинените вреди.

По делото безспорно се установи, че смъртта на пострадалия, се намира в пряка и непосредствена причинна връзка с виновното и противоправно поведение на водача на застрахования автомобил – Е.Т., което е установено с влязла в сила присъда №16 от 19.06.2020г. постановена по НОХД №674/2019 г. по описа на ОС - Х., потвърдена с Решение № 260047 от 18.11.2020г., постановено по ВНОХД № 353/2020г. по описа на Апелативен съд - П., и с решение №61 от 09.04.2021 г., постановено по КНД № 139/2021 г. по описа на ВКС, I НО, която според чл. 300 от ГПК е задължителна за гражданския съд.

Следователно отговорността на застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ следва да бъде ангажирана, като предявените иски за неимуществени и имуществени вреди се явяват доказани по основание.

Спорният въпрос по делото е по приложението на ТР № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС.

В Т Р № 1/21.06.2018 г. по т. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС е прието, че материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25. V. 1961г. и Постановление № 5 от 24. XI. 1969 г. на Пленума на Върховни съд, и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени, като обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. Предварителното изключване от кръга на лицата, имащи право на обезщетение, на роднини, с които починалият може да е имал особена емоционална връзка, освен че е житейски неоправдано, съставлява и значително по-стеснително тълкуване на понятието за близки роднини на лица – жертви на деликти, отколкото е прието в голяма част от европейските страни. Особени затруднения в практиката поражда изключването от кръга на братята и сестрите на починалия, както и неговите низходящи и възходящи от

втора степен – внуци и баби и дядовци.

С решение № 170 от 17.09.2018 г., по гр. д. № 2382/2017 г. на IV г. о. на ВКС, е прието, че доколкото законът не е предвидил начален момент на действие на Тълкувателните решения, постановените по реда на чл. 124 от действащия Закон за съдебната власт, респ. по чл. 84, ал. 1, т. 2 ЗСВ (отм.); , както и на тълкувателните ППВС по чл. 58, т. 1 и т. 2 във вр. с чл. 59 ЗУС (отм.); - задължителни за органите на съдебната и на изпълнителната власт, за органите на местното самоуправление, както и за всички органи, които издават административни актове, несъмнено е, че според общото правило за прилагане на съдебните актове, съдилищата не могат да се позоват на тях преди същите да са постановени и обявени по предвидения за това ред. Тези тълкувателни актове на върховната съдебна инстанция, обаче, не съществуват самостоятелно, тъй като с тях нито се създава ново правило, нито се дава абстрактно или теоретично тълкуване на закона, а се извършва общо тълкуване на конкретна правна норма, по повод прилагането на която е възникнала противоречива или неправилна съдебна практика, а се цели единствено осигуряване еднаквото и точно прилагане на закона от съдилищата. Следователно тълкувателните актове са приложими само във вр. с прилагането на правна норма, изясняването на чийто действителен смисъл и съдържание е бил предмет на извършваното тълкуване. Затова, когато се касае до първоначално приети тълкувателни ППВС и Тълкувателни решения, те имат обратно действие. Това означава, че даденото с тях тълкуване важи от момента, в който правната норма е влязла в сила, т. е. счита се, че тя още тогава е имала съдържанието, което впоследствие е било посочено в съответния тълкувателен акт.

Когато след издаването на такъв тълкувателен акт е настъпила промяна било в самата тълкувана норма или свързани с нея други правни норми, било в общественоекономическите условия, които правят даденото вече тълкуване на същата неприложимо или несъответно на действителния смисъл на закона, то постановеният нов тълкувателен акт, с който даденото вече тълкуване се изоставя, за да бъде възприето ново, няма обратното действие, присъщо на първоначалните. В сочената хипотеза тълкувателният акт се състои от две части. С първата от тях се дава новото тълкуване на конкретната правна норма, а с втората се обявява за загубил сила предшестващия тълкувателен акт от момента на постановяване на новото тълкувателно решение. Следователно от този момент престава да се прилага и предходният тълкувателен акт. Затова и установеното с новото Тълкувателно решение тълкуване на правната норма ще може да бъде прилагано от съответните органи за които то е задължително, по случаите, които са от тяхната компетентност, когато въпросът е отнесен до разрешаване от тях, след приемане на новото ТР или по такива, които са били заварени към този момент, но с действие занапред. Или, ако преди постановяване на новото ТР са се осъществили факти, от значение за съществуващото между страните правоотношение, които са породили правните си последици, тези последици трябва да бъдат преценявани с оглед на тълкувателното ППВС и на ТР, което е било действащо към момента на настъпване на последиците.

Възприетото разрешение се споделя изцяло от настоящия съдебен състав, който счита, че в разглеждания случай, същото по необходимост се допълва със задължителните постановки в ТР № 7 от 31.07.2017 г., по т. д. № 7/2014 г. на ОСГТК на ВКС. В случая ПТП е настъпило на 31.12.2016 г., ИМ е депозирана на 26.04.2021 г., а ТР е оповестено през 2018 г. следователно е приложимо към настъпилите от деликта последици и кръгът легитимирани - решение № 1305 от 7.12.2021 г. на САС по в. гр. д. № 2219/2021 г.

С определение № 327 от 25.05.2022 г. на ВКС по т. д. № 1031/2021 г., II т. о., ТК е прието, че съгласно даденото задължително тълкуване на правна норма с тълкувателно решение, в случай, че бъде изоставено с ново тълкувателно решение и се обяви за загубил сила предходен тълкувателен акт, означава, че се прилага новото тълкувателно решение. То ще бъде приложимо към всички спорове, които не са разрешени до този момент от съдилищата. Съдът е длъжен да приложи правната норма, приложима към съответното правоотношение, към момента на разрешаване на спора. Ако за тази правна норма е възникнало ново тълкуване, оповестено с ново тълкувателно решение, съдът следва да приложи тази правна норма, съобразно новото задължително тълкуване, дори да е прието след възникване на фактите, след като е по тълкуване на норма, приложима към процесното правоотношение и времево релевантна.

С ТР № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС се приема, че материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25. V. 1961г. и Постановление № 5 от 24. XI. 1969 г. на Пленума на Върховния съд, и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Обезщетение се присъжда при доказана особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. В мотивите на коментираното ТР е разяснено, че най-близките на починалия се ползват с право на обезщетение, тъй като поради естеството на съществуващата житейска връзка е логично да се предполага, че те търпят пряко, непосредствено и за продължителен период от време значителни по степен морални болки и страдания от загубата му. Правото на най-близките да получат обезщетение не е абсолютно и не може да бъде реализирано, ако претендиращият обезщетение не докаже, че действително е претърпял неимуществени вреди, които е справедливо да бъдат обезщетени съгласно чл. 52 ЗЗД. От гледна точка на чл. 52 ЗЗД обаче е справедливо и други лица, извън най-близкия семеен и родствен кръг, да могат да получат обезщетение за неимуществени вреди, ако са създали с починалия постоянна, трайна и дълбока емоционална връзка, заради съдържанието на която търпят морални болки и страдания от смъртта му, сравними по интензитет и продължителност с болките и страданията на най-близките. Отричането на правото на обезщетение при реално проявени и доказани неимуществени вреди от загубата на близък човек противоречи на принципа за справедливост по чл. 52 ЗЗД и на гарантираното с чл. 6, ал. 2 от Конституцията на Република

България и с чл. 20 и чл. 47 от Хартата за основните права в Европейския съюз равенство на всеки пред закона. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в Постановление № 4/61 г. и Постановление на 5/69 г., следва да се допусне като изключение - само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди, наред с най-близките на починалия или вместо тях, в случай, че те не докажат, че са претърпели вреди от неговата смърт. Особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри. В традиционните за българското общество семейни отношения бабата и дядото са част от най-близкия родствен и семеен кръг, като в бита се е насложило в някои случаи да поемат изцяло грижата за внуците. Връзките помежду им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато, поради конкретни житейски обстоятелства, привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61 г. и № 5/69 г. на Пленума на ВС - че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките на починалия.

В случая събраните по делото гласни доказателства, посредством показанията на свидетелите, които съдят кредитира като непротиворечиви и основаващи се на непосредствените им впечатления, сочат, че между ищците и пострадалия е съществувала изключително силна, пълноценна и хармонична връзка, те са били много привързани един към друг, отношенията им се основавали на разбирателство, уважение и взаимопомощ от ранна детска възраст. Те са полагали грижи в отглеждането на внука си от ранна детска възраст. Ищците са претърпели значителни по интензитет и продължителност морални болки и страдания от внезапната загуба на внука си. Неочакваната му смърт ги е лишила от обичта, подкрепата и опората, която са получава от своя внук. Тежката загуба, която са понесли, се е отразила негативно върху емоционално и психическото им състояние, били са съкрушени, мъката им е била неизмерима и все още не е преживял внезапната загуба. Обстоятелството, че след навършването на пълнолетие на пострадалия и заминаването му за Франция, не може да игнорира извода, че

той е имал с баба си и дядо си нетипична близост, силна привързаност, която е поддържал в годините, както и че от загубата му ищците са преживяли болки и страдания в един отличаващ се от обичайните случаи аспект.

При така установеното, се налага извод, че са налице предпоставките за присъждане на обезщетение на лице от разширения семеен кръг - изградена трайна и дълбока емоционална връзка между ищците и техния внук, заради съдържанието на която същите са търпели морални болки и страдания с висок интензитет.

Относно размера на иска за неимуществени вреди, съдът намира следното:

Съгласно чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Съгласно задължителните за съдилищата указания, дадени в ППВС № [4/23.12.1968 г.](#), справедливостта, като критерий за определяне размера на обезщетението при деликт, не е абстрактно понятие, а предпоставя винаги преценка на обективно съществуващи конкретни обстоятелства - обема, характера и тежестта на уврежданията, интензитета и продължителността на търпимите болки и страдания, физическите и психологически последици за увредения, преценени адекватно и в тяхната съвкупност, при това в мотивирано изложение за преценката на приноса им спрямо увреждането, а не единствено с изброяването им, като релевантни за определяне на справедливо обезщетение.

В случая, при определяне размера на обезщетението, следва да се вземат предвид установената по несъмнен начин силна емоционална привързаност между ищците и техния внук, поддържаните помежду им изключително близки отношения, основани на обич, доверие, разбирателство и взаимопомощ. Пострадалият е бил само на 25 години към датата на инцидента, работоспособен, в разцвета на силите си, деен, любящ и грижовен внук. Ищците са преживели силен шок от неочакваната и невъзвратима загуба на толкова близък човек, техният внук, който са отгледали от ранна детска възраст, променил се е начинът им на живот. Отделно от горното следва да бъде отчетен и факта, че преди ПТП пострадалият е потеглил от техния дом, където са празнували празника, като логично е в житейски и в психологичен план, ищците да изпитват не само болка от невъзвратимата загуба, но и дълбок вътрешен конфликт дали това е можело да се

предотврати.

Съобразявайки така установените обстоятелства и конкретните икономически условия в страната към момента на настъпване на застрахователното събитие, чийто обективен белег са и лимитите на застраховане, съдът намира, че в конкретния случай справедливото по смисъла на чл. 52 ЗЗД обезщетение за понесените неимуществени вреди е в размер на сумата 15 000 лева за всеки един от ищите.

От страна на ответното дружество е направено възражение за съпричиняване от страна на пострадалия, тъй като твърдят, че е пътувал без поставен обезопасителен колан.

Съобразно с въведеното с т. 7 ППВС 17/1963 г. правило съпричиняване, по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, е налице когато с действието или бездействието си пострадалият обективно е способствал за настъпване на вредоносния резултат или за увеличаване размера на вредоносните последици, т. е. когато приносът му в настъпването на увреждането е конкретен, независимо дали поведението му като цяло е било противоправно, в частност - в нарушение на Закона за движение по пътищата и виновно. Приложението на посоченото правило е обусловено от наличието на причинна връзка между поведението на пострадалия, с което обективно е създал предпоставки или възможности за настъпване на увреждането, т. е. в хипотеза, когато е налице причинна връзка между действията или бездействията на пострадалия и вредоносния резултат. В този смисъл е и задължителната съдебна практика - т. 7 на ППВС № 17/63 г.

От заключенията и на двете комплексни експертизи по делото се установява, че в материалите, приложени по делото има обективни данни, че пострадалият Н.Т. е бил с поставен обезопасителен колан в момента на възникване на ПТП.

В конкретното ПТП, в резултат на първоначалния удар между дясната странична задна част на л.а. Фиат и челна лява и странична лява част на товарния автомобил, тялото на пострадалия се е изместило встрани надясно и назад. Поради това не е налице съпричиняване от страна на пострадалия на вредоносния резултат.

По иска с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

В чл. 429, ал. 2, т. 2 и чл. 493, ал. 1, т. 5 от КЗ изрично е регламентирано, че застрахователното покритие включва и лихвите за забава. Следователно застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице, което в хипотезата на деликта произтича от правилото на чл. 84, ал. 3 от ЗЗД, но само за лихвите за забава в рамките на застрахователната сума и считано от датата на уведомяване от застрахования за настъпването на застрахователното събитие или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна – арг. от чл. 429, ал. 3 и чл. 430, ал. 1, т. 2 от КЗ.

В случая ищците претендират лихва за забава от **14.02.2016 г.** От представените доказателства се установява, че на **14.02.2020 г.** ответното дружество е уведомено за настъпване на застрахователното събитие, видно от известие за доставяне.

Касае най-вероятно за техническа грешка в изписването в исковата молба и неотстраняване на нередовност на искова молба с указания от първоинстанционния съд, като е прието и в доклада за дата **14.02.2016 г.** Независимо от причините, същият порок може да бъде отстранен в настоящата въззивна проверка.

Следователно съдът като съобрази горепосочените разпоредби приема, че **14.02.2020 г.** е датата, на която застрахователят е уведомен за настъпване на застрахователното събитие и от този момент следва да се начислява лихва за забава, като за периода от **14.02.2016 г.** до **13.02.2020 г.** иска за законна лихва следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Предвид гореизложеното обжалваното решение следва да бъде отменено в тази му част и иска за законна лихва лихва да бъде уважен от **14.02.2020 г.** до окончателното изплащане, като за периода от **14.02. 2016 г.** до **13.02.2020 г.** иска за законна лихва следва да бъде отхвърлен като неоснователен .

По отговорността за разноски:

Въззивникът дължи на въззиваемите разноски пред настоящата инстанция. Направено е възражение по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на същите.

По делото са представени два броя договори за правна защита и съдействие, от които се установява, че въззиваемите са заплатили адвокатско възнаграждение в размер на 980 лева за всеки един от тях.

Съгласно разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1 за минималните размер на адвокатските възнаграждения, за процесуално представителство, защита и съдействие по дела с определен интерес, възнагражденията са следните: при интерес от 10 000 лв. до 100 000 лв. – 830 лв. плюс 3 % за горницата над 10 000 лв., като адвокатското възнаграждение е в размер на 980 лева, поради което заплатеното адвокатско възнаграждение от всеки един от въззиваемите не се явява прекомерно.

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 50/29.06.2022 г., постановено по гр.д. № 170/2021г. по описа на РС – гр.Г. в частта, с която е осъден „З. Е.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр.С., п.к. *** да заплати на Д. Д. И., ЕГН *****, с постоянен адрес с. О., община Г., ул. *** и на Н. К. И., ЕГН *****, с постоянен адрес с. О., община Г., ул. *** **законна лихва** върху сумата на главното вземане ,считано от 14.02.2016 г., до окончателното им изплащане, вместо което **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА „З. Е.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр.С., п.к. ***, представлявано от представителите *** да заплати на Д. Д. И., ЕГН *****, с постоянен адрес с. О., община Г., ул. *** и на Н. К. И., ЕГН *****, с постоянен адрес с. О., община Г., ул. *** **законна лихва** върху сумата на главното вземане, считано от 14.02.2020 г. до окончателното и изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за законна лихва за периода от 14.02.2016 г. до 13.02.2020 г. като **НЕОСНОВАТЕЛЕН**.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 50/29.06.2022 г., постановено по гр.д. № 170/2021г. по описа на РС – гр.Г. в останалата му част.

ОСЪЖДА „З. Е.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр.С., п.к. ***, представлявано от представителите *** да заплати на Д. Д. И., ЕГН *****, с постоянен адрес с. О., община Г., ул. *** сумата от 980 лева, представляваща разноски пред настоящата инстанция.

ОСЪЖДА „З. Е.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр.С., п.к. ***, представлявано от представителите *** да заплати на Н. К. И., ЕГН *****, с постоянен адрес с. О., община Г., ул. *** сумата от 980 лева, представляваща разноски пред настоящата инстанция.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____